

Istungidokument

A9-0155/2023

25.4.2023

RAPORT

omavahendite kohta: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale
(2022/2172(INI))

Eelarvekomisjon

Raportöörid: José Manuel Fernandes, Valérie Hayer

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
MAJANDUS- JA RAHANDUSKOMISJONI ARVAMUS	14
PÕHISEADUSKOMISJONI ARVAMUS	21
KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI KIRI	26
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	30
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	31

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

omavahendite kohta: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale (2022/2172(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 311,
- võttes arvesse oma 29. märtsi 2007. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu omavahendite tuleviku kohta¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrusi (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus)²,
- võttes arvesse ELi tulevase rahastamise kohta koostatud lõpparuannet ja soovitusi, mille kõrgetasemeline omavahendite töörühm avaldas 2016. aasta detsembris,
- võttes arvesse nõukogu 14. detsembri 2020 aasta otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom³,
- võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava⁴ (edaspidi „institutsioonidevaheline kokkulepe“),
- võttes arvesse oma 15. detsembri 2022. aasta resolutsiooni mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 täiustamise ning vastupidava ja uutele ülesannetele kohandatud ELi eelarve kohta⁵,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi (COM(2021)0570),
- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi eelarve uued omavahendid“ (COM(2021)0566),
- võttes arvesse oma 16. septembri 2020. aasta seisukohta nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi⁶,
- võttes arvesse oma 12. mai 1965. aasta resolutsiooni Euroopa Komisjoni ettepanekute

¹ ELT C 27 E, 31.1.2008, lk 214.

² ELT L 243, 9.7.2021, lk 1.

³ ELT L 424, 15.12.2020, lk 1.

⁴ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0450.

⁶ ELT C 385, 22.9.2021, lk 256.

kohta, mis käsitlevad ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) rahastamist ja EMÜ omavahendite loomist⁷,

- võttes arvesse nõukogu 21. aprilli 1970. aasta otsust liikmesriikide rahaliste osamaksete asendamise kohta ühenduste omavahenditega⁸,
 - võttes arvesse 22. aprilli 1970. aasta lepingut Euroopa ühenduste asutamislepingute ja Euroopa ühenduste ühtse nõukogu ja ühtse komisjoni asutamislepingu teatavate eelarvesätete muutmise kohta⁹ (Luxembourgi leping),
 - võttes arvesse oma 22. juunil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekuid ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist, ning määrust (EL) 2015/757¹⁰,
 - võttes arvesse oma 22. juunil 2022 vastu võetud muudatusettepanekuid ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism¹¹,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2020. aasta seisukohta, mis käsitleb nõukogu määruse eelnõu, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027¹²,
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 21. juuli 2020. aasta järeldusi,
 - võttes arvesse katseprojekti „Uuring selle kohta, kas Venemaale Ukraina-vastase sõjalise agressiooni tõttu kehtestatud ELi sanktsioonide tagajärjel külmutatud ja konfiskeeritud vara on võimalik kasutada ühiskonna hüvanguks“¹³,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni ning põhiseaduskomisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9-0155/2023),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 311 kohaselt varustab liit end oma eesmärkide saavutamiseks ja poliitika elluviimiseks vajalike vahenditega ja ning liidu eelarvet tuleb rahastada täielikult omavahenditest, ilma et see piiraks muid tulusid; arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 311 on samuti sätestatud, et enne

⁷ https://www.cvce.eu/en/obj/european_parliament_resolution_on_commission_proposals-en-9c67ed5c-af04-4eab-bf89-445996e987f1.html.

⁸ EÜT L 94, 28.4.1970, lk 19.

⁹ EÜT L 2, 2.1.1971, lk 1.

¹⁰ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0246.

¹¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0248.

¹² ELT C 445, 29.10.2021, lk 240.

¹³ PP 07 23 05.

omavahendeid käsitleva otsuse vastuvõtmist peab nõukogu konsulteerima Euroopa Parlamendiga;

- B. arvestades, et rahvamajanduse kogutulul (RKT) põhinevate osamaksete suure osakaalu tõttu sõltuvad eelarveotsused liiga palju liikmesriikidest; arvestades, et liidu eelarvet rahastatakse ka tõelistest omavahenditest – tollimaksudest ja käibemaksust, mida liikmesriigid kalduvad käsitama liikmesriikide osamaksetena liidu eelarvesse;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu Kohus on otsustanud, et „parlamendi eelarvepädevuse teostamine täiskogu istungil [kujutab] endast olulist momenti liidu demokraatlikus toimimises“¹⁴;
- D. arvestades, et tegevuskava uute omavahendite kasutuselevõtmiseks õiguslikult siduvas institutsioonidevahelises kokkuleppes kohustab institutsioone hoidma liidu eelarve rahastamise küsimuse poliitilises tegevuskavas tähtsal kohal, et tagada toimiv viis taasterahastu „NextGenerationEU“ (NGEU) raames tekkinud võlgade refinantseerimiseks, ning näeb ette, et komisjon võiks lisada uute omavahendite teise kogumi finantstehingute maksu ja ettevõtlussektoriga seotud rahalise panuse või uue äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasi;
- E. arvestades, et taasterahastule tagasimaksmise vajadus, Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu Ukrainasse sissetungi põhjustatud majanduslikud ja sotsiaalsed vapustused, inflatsiooni suur mõju liidu eelarvele ja tihenev ülemaailmne konkurents puhta energiatehnoloogia tootmise tuleviku pärast, mis on aidanud kaasa ülemaailmsete võimude massilisele avalikule sekkumisele, nagu USA inflatsiooni vähendamise seadus ja muud liidu eesseisvad väljakutsed, rõhutavad vajadust liidu omavahendite viitavad sellele, et liidu omavahendite süsteem tuleb ümber hinnata, kasutades ära uute tegelike omavahendite kogu potentsiaali, et tagada pikas perspektiivis liidu eelarve jätkusuutlik rahastamine;
- F. arvestades, et COVID-19 pandeemial on olnud suur mõju ELi sotsiaalsele struktuurile ja majandusele ning tekitab meie majanduslikule ja sotsiaalsele taastumisele pikaajalisi väljakutseid; arvestades, et pandeemia tõi Euroopas esile olulised rahastamisvajadused, mida saab kõige paremini rahuldada peamiste poliitikavaldkondade ühismeetmetega;
- G. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi lõplike tulemuste kohta koostatud 9. mai 2022. aasta aruandes on toodud täiskogu ettepanek, mille kohaselt peab EL võtma arvesse Ukraina vastu suunatud sõja sotsiaalset ja majanduslikku mõju ning seost ELi majanduse juhtimise ja uue geopoliitilise olukorra vahel, ning tugevdama oma eelarvet uute omavahendite kaudu; arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsil tegid ELi kodanikud ettepaneku tugevdada liidu eelarvet uute omavahendite abil¹⁵ ning et Euroopa Parlament peaks otsustama liidu eelarve üle, kuna liikmesriikide tasandil on see just parlamentide õigus¹⁶;
- H. arvestades, et Euroopa Parlament on juba väljendanud oma seisukohta kõigi allahindluste ja korrigeerimiste kaotamise, käibemaksupõhiste omavahendite

¹⁴ Kohtuotsus, 3. oktoober 2018, Prantsuse Vabariik vs. Euroopa Parlament, C-73/17, EU:C:2018:787, punkt 35.

¹⁵ Euroopa tuleviku konverents, ettepanek 16.

¹⁶ Euroopa tuleviku konverents, ettepanek 39.

lihtsustamise, ELi eelarve ühtsuse ning trahvide ja lõivude kasutamise kohta liidu eelarve lisatuluna;

- I. arvestades, et komisjon esitas 2021. aasta detsembris seadusandliku ettepaneku, millega võetakse kasutusele kolm uut omavahendite kategooriat, millest üks põhineb heitkogustega kauplemise süsteemil (HKS), teine piiril kohaldataval süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil (CBAM) ning kolmas Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) äriühingute rahvusvahelist maksustamist käsitleva konventsiooni esimesel sambal;
- J. arvestades, et Euroopa Parlamendi 23. novembri 2022. aasta seisukoht ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse otsust (EL, Euratom) 2020/2053 Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta¹⁷, toetas seda ettepanekut üldiselt olulise, kuigi ebapiisava sammuna; arvestades, et nõukogu jätkab ettepaneku läbivaatamist;
- K. arvestades, et heitkogustega kauplemise süsteemi ja piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi käsitlevad valdkondlikud õigusaktid on kavas vastu võtta 2023. aasta teises kvartalis; arvestades, et OECD kokkuleppe esimest sammast käsitlev mitmepoolne konventsioon on alles koostamisel ja selle ühtlustatud rakendamist liidu tasandil ei ole veel alustatud;
- L. arvestades, et on esimesi märke ringlussevõtmata plastijäätmetel põhineva omavahendite poliitika positiivsest mõjust;

Argumendid ELi eelarve tulupoliitika reformimise poolt

1. märgib, et ELi rahaliste vahendite jaoks on praegu kriitiline aeg, kus reformide puudumisel oleks Euroopa Liidu, tema poliitika, eesmärkide tulevikule ning tema kodanike ja investorite usaldusele liidu vastu väga kahjulik mõju;
2. rõhutab, et liidu eelarve on peaaegu kõigi liidu peamiste poliitiliste eesmärkide ja juhtprogrammide elluviimiseks ning kriisile reageerimiseks väga vajalik ja järjest tähtsam; juhib tähelepanu paljudele ELi ees seisvatele väljakutsetele, nagu avatud strateegilise autonoomia ülesehitamine, eelkõige tööstuspoliitika, tervishoiu, kosmose, toidu, loodusvarade, kemikaalide, vastupanuvõime, Venemaa fossiilkütustest sõltumatuse saavutamise, ning rohe- ja digipöörde edendamine, sealjuures kedagi kõrvale jätmata, kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse kriisiga võitlemine, Euroopa sotsiaalõiguste samba elluviimine, soolise võrdõiguslikkuse tagamine, tervise- ja energialiidu väljakujundamine ning suurte ühisprojektide rahastamine sellistes küsimustes nagu kaitsekoostöö, kodanikukaitse ja kosmos; tuleb meelde, et Euroopa Komisjon on öelnud, et ettenägematud vajadused, mille Euroopas toimuv sõda on endaga kaasa toonud, on väljaspool praeguse mitmeaastase finantsraamistiku võimalusi; on seisukohal, et kõigi uute liidu poliitikavaldkondade ja ülesannete jaoks tuleb eraldada uued rahalised vahendid ja täiendavad uued ressursid;
3. kordab sellega seoses, et liidu eelarve kindlaks, usaldusväärseks ja vastupidavaks rahastamiseks tuleb omavahendeid mitmekesistada ja nende hulka suurendada; on veendunud, et kui liidu omavahendeid läbimõeldult reformida, on sellega võimalik

¹⁷ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0404.

mitte ainult parandada eelarvevajaduste rahastamist, vaid ka edendada poliitikaeesmärkide saavutamist, parandada liidu ja tema liikmesriikide vahelist eelarvetasakaalu ning suurendada avaliku sektori rahaeraldiste väärtust;

4. tuletab meelde, et liit on kohustatud ELi taastekava alusel laenatud vahendite põhisumma ja intressid tagasi maksma; tuletab sellega seoses meelde, et liidu institutsioonid võtsid õiguslikult siduva institutsioonidevahelise kokkuleppe vormis vastu nn tagasimaksekava, millega kehtestatakse tegevuskava, mille alusel võetakse laenukasutuse kulude täielikuks katmiseks kasutusele uued omavahendid; tuletab sellega seoses meelde, et liidu kui riigisarnase laenuvõtja AAA reiting sõltub muu hulgas sellest, kui järjekindlalt ja usaldusväärselt täidavad institutsioonid poliitilist kohustust võtta uued omavahendid kasutusele; tuletab meelde, et taasterahastu tagasimaksekuludel ja nende kõikumisel on juba negatiivne mõju liidu eelarvele, ning kordab oma üleskutset komisjonile käsitleda taasterahastu küsimust mitmeaastase finantsraamistiku vahekokkuvõttes ja lisama taasterahastu eelarverida pärast mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid;
5. tuletab meelde oma eelpool nimetatud seisukohta, mida ta väljendas 23. novembril 2023 komisjoni ettepaneku kohta omavahendite otsust muuta; tuletab meelde, et parlament üldiselt toetas algatust võtta kasutusele kolm uut tuluallikat, mis põhinevad heitkogustega kauplemise süsteemil, piiril kohaldataval süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil ja OECD esimese samba tuludel;
6. märgib, et ta loodab väga, et heitkogustega kauplemise süsteemil ja piiril kohaldataval süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil põhinevate omavahenditega täidetakse lõpuks kauaaegne nõue, mille kohaselt tuleb liidu eelarve tulupool paremini siduda keskkonnapoliitikaga ning põhimõttega integreerida kliimamuutuste küsimus kulu- ja tulupoliitikasse; märgib, et piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi ja heitkogustega kauplemise süsteemi üle peetavatel valdkondlikel läbirääkimistel on jõutud kokkuleppele; väljendab heameelt selle üle, et seetõttu on ELi heitkogustega kauplemise süsteemi direktiivi ja piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi määruse sätteid omavahendeid käsitleva ettepanekuga täielikult kooskõlas; nõuab, et liidu institutsioonid hindaksid põhjalikult, kuidas see tuluprognosidele mõjub; nõuab tungivalt, et selliseid analüüse ei kasutataks ettekäändena otsuste tegemise blokeerimiseks, ning kutsub nõukogu üles astuma võimalikult kiiresti samme asjakohaste õigusaktide vastuvõtmiseks; on ühtlasi teadlik sellest, et kuna CO₂ heide pidevalt väheneb, jääb väga pikas perspektiivis ka keskkonnahoidlikest omavahenditest saadav tulu väiksemaks;
7. märgib, et seda, mida omavahendeid käsitlevas ettepanekus on märgitud OECD/G20 esimese samba kokkuleppe tuludest saadud omavahendite kohta, tuleb vastavalt mitmepoolsele konventsioonile ja sellega seotud liidu direktiivile ajakohastada, et rakendada liidu liikmesriikides sätteid ühtlustatud viisil; on siiski väga mures selle pärast, et esimese samba reformi üle peetavad läbirääkimised kulgevad ülemaailmsel tasandil liiga aeglaselt;
8. on seisukohal, et neid uusi omavahendeid on vaja, et järgmise põlvkonna eurooplased ei peaks NGEU raames laenatud vahendite põhisumma ja intresside tagasimaksmiseks taluma maksumaksjatena suuremat koormust ega tavapäraste liidu programmide

kärpimist, mis mõjutavad otseselt toetusesaajaid ja projektide elluviijaid; on kindlalt veendunud, et liidu institutsioonid ja poliitilised osalejad peaksid kodanikke selgemalt teavitama liidu eelarve ja selle tulude poole eelistest; märgib, et eurooplased nõuavad õigustatult suuremat sotsiaalset ja maksualast õiglust; hoiatab, et selleks, et liidu võla tagasimaksmiseks jääks rohkem raha, ei tohi vähendada tavapärase liidu poliitika rahastamist, sest see seaks liidu pikaajaliste eesmärkide, näiteks majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse lähenemise, teadusuuringute ja innovatsiooni ning rohe- ning digipöörde elluviimise ohtu;

9. peab kahetsusväärseks, et praegune liidu eelarve rahastamise viis eelarve selle sõltuvusse liikmesriikide eelarvepiirangutest, mis tekitab surve eelarve juba niigi tagasihoidlikule kogumahule ja soodustab ootust saada õiglast vastutasu, mille puhul jäetakse mõnevõrra tähelepanuta, et ELi integratsiooni tähtsaim aspekt on solidaarsus; on veendunud, et see on üks peamisi põhjusi, miks liit ei saa kõiki oma ülesandeid ja kohustusi tõhusalt täita; on väga mures, et Euroopa ühenduste loomisest saadik on omavahendite süsteemi ajakohastamisel edasi liigutud väga aeglaselt;
10. peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei ole uute omavahendite esimest kogumit veel heaks kiitnud; kutsub liikmesriike üles võtma nõukogus viivitamata vastu 14. detsembri 2021. aasta esimese paketi uued omavahendid; tunneb siiski muret selle pärast, et uutest omavahenditest laekuvatest summadest ei piisa, et katta kõik taasterahastu tagasimaksud ja laenukasutuse kulud (hinnanguliselt vähemalt 15 miljardit eurot aastas kuni 2058. aastani); kutsub seetõttu komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti, ent hiljemalt 2023. aasta kolmandas kvartalis järgmise ettepanekute kogumi; nõuab, et nendes ettepanekutes võetaks arvesse parlamendi prioriteete, mis on siin esitatud;

ELi rahastamisallikate mitmekesistamine ja tulude osas uue tasakaalu leidmine

11. nõuab tungivalt, et kõik asjaosalised jätkaksid jõupingutusi, et teha liidu eelarve jaoks kindlaks uued, eelistatavalt tõelised omavahendid ja muud tuluallikad, mille abil on võimalik NGEU jaoks laenatud vahendite põhisumma tagasi maksmisest ja intressidest tulenevad eeldatavad kogukulud täielikult katta ning ELi eelarvet tugevdada, loobudes dogmast „1 % liidu SKPst“; on veendunud, et uute omavahendite kasutuselevõtmine lisaks õiguslikult siduvale institutsioonidevahelisele kokkuleppele tooks püsivat kasu mitte ainult liidu poliitika elluviimisel, vaid ka liidu positsiooni tagamisel usaldusväärse ja aruka võlaemitendina;
12. rõhutab, et liidu täiendavatest omavahenditest saadav tulu peab olema piisav mitte ainult liidu võlakirjade võla teenindamiseks, sealhulgas intressimaksete katmiseks, vaid ka vajalike Euroopa investeringute säilitamiseks ja hõlbustamiseks pärast 2026. aastat;
13. on veendunud, et liidu eelarve tulude poolt tuleks kasutada strateegiliselt, et tugevdada liidu konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust ning edendada innovatsiooni ELis ning sotsiaalset, maksualast ja keskkonnaalast õiglust; rõhutab, et keskkonnahoidlikke omavahendeid tuleks täiendada ettevõtlussektori tulu maksustamisel põhinevate omavahenditega, pidades silmas piisavust, maksualast samaväärsust (need, kes saavad liidust ja selle avatud turgudest kasu, peaksid ühtlasi andma õiglase panuse selle rahastamisse) ning üldist õiglast ressursijaotust liikmesriikide ja sektorite vahel;
14. rõhutab, et kliimakriisi ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisega tegelemine tekitab

täiendava vajaduse mobiliseerida rohkem ressursse ja hinnata ümber ELi praegused poliitilised stiimulid; on kindlalt veendunud, et liidu eelarve tulude poolt saab kasutada nii teatava negatiivse käitumise ärahoidmiseks kui ka selleks, et võimaldada investeringutel saavutada rohepööre CO₂-neutraalsele majandusele üleminekuks; rõhutab nende poliitikate tähtsust 2030. ja 2050. aasta eesmärkide saavutamisel, eelkõige seoses kasvuhuonegaaside heitkoguste vähendamise ja fossiilkütuste järkjärgulise kaotamisega;

Äriühingute maksustamine (BEFIT)

15. ootab komisjoni ettepanekut teemal „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik ehk BEFIT“, mille komisjon peab 2023. aasta kolmandas kvartalis esitama; palub tungivalt komisjoni, et ta teeks ettepaneku ELi ühtsete äriühingu tulumaksu reeglite kohta, mis põhinevad ühtse maksubaasi põhijoontel ja liikmesriikide vahel kasumi jaotamisel, mille puhul rakendatakse äriühingu tulumaksu (jaotus)valemit või valemit, mis põhineb BEFITi eeskirjadel, mis oleks tegevuskava kohaselt uue omavahendi loomiseks väga hea lähtekoht; loodab, et äriühingu tulumaksul põhinevate omavahendite uues käsitluses püütakse leida lahendusi äriühingute maksustamises valitsevatele riikidevaheliste erinevustega seotud probleemidele, mille tõttu ei ole selles valdkonnas seni olnud võimalik omavahendit kasutusele võtta, ning et nähtaks ette lai kohaldamisala, millesse kuuluks rohkem ühtsel turul tegutsevaid ettevõtteid kui need vähesed suurimad ja kasumlikumad hargmaised ettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse OECD esimese samba kokkulepet; hoiatab, et kui OECD esimest sammast puudutavad läbirääkimised ei jõua mõistliku aja jooksul lõpule, peaks Euroopa Komisjon kaaluma teiste tuluallikate kindlustamist ühtsel turul tegutsevatelt suurtelt äriühingutelt;

ELi õiglase piirimehhanism

16. mõistab hukka asjaolu, et teatavate liidu ühtsele turule lastavate toodete tootmisahelas töötavad kolmandate riikide kodanikud, kes ei saa inimväärset palka ja elavad mõnel juhul äärmises vaesuses; juhib tähelepanu sellele, et selliste kaupade import liitu toob kaasa kõlvatu konkurentsi (sotsiaalne dumping);
17. kutsub seetõttu komisjoni üles jätkama sidusrühmadega konsulteerimist ja põhjalikku mõjuhindangut seoses võimaliku seadusandliku ettepanekuga õiglase piirimehhanismi kohta, millega nõutakse, et ettevõtjad, kes impordivad kaupu liidu ühtsele turule, maksaksid oma ülemaailmses tarneahelas ELi mittekuuluvates riikides töötavatele töötajatele päevapalka, mis ületab asjaomast vaesuspiiri ja on piisav, et võimaldada neil pääseda absoluutsest vaesusest, nagu seda määratlevad asjaomased rahvusvahelised organisatsioonid; rõhutab, et kui ettevõtja, kes impordib liidu ühtsele turule tooteid, mille kolmandas riigis valmistanud töötajate palk jääb sellist õigusakti rikkudes alla kindlaksmääratud piiri, peab ta maksma tasu, mis vastab vaesuspiiri ja töötajatele makstava palga vahelisele erinevusele; on seisukohal, et sellise meetme jõustamisel tekkinud tulu peaks laekuma liidu eelarvesse; ootab, et komisjon esitaks hinnangu selle kohta, milline oleks mõju töötingimustele kolmandates riikides ning kas selline meede on kooskõlas asjakohaste WTO eeskirjadega; on seisukohal, et selline meede võiks suurendada liidus teatavatele tööstandarditele, töötingimustele ja palgatasemetele vastavate ettevõtete konkurentsivõimet; kutsub komisjoni üles võtma õiglase piirimehhanismi kaalumisel arvesse kogemusi, mis on saadud olemasolevatest

võrreldavatest mehhanismidest liidus ja kogu maailmas, nagu piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism;

Finantstehingute maks

18. kordab oma üleskutset komisjonile hõlmata oma teise omavahendite kogumiga finantsteenused, sealhulgas finantstehingud; palub seepärast komisjonil kaaluda üleliidulist finantstehingute maksu; nõuab sellega seoses tungivalt, et komisjon ja tõhustatud koostöö üle peetavatel läbirääkimistel osalevad liikmesriigid teeksid kõik endast oleneva, et jõuda finantstehingute maksu suhtes kokkuleppele enne 2023. aasta juuni lõppu; julgustab ülejäänud liikmesriike nendega ühinema; usub, et finantstehingute maksul kui uuel omavahendite allikal on suur potentsiaal teenida tulu, mis hõlbustaks taasterahastu „NextGenerationEU“ võla tagasimaksmist ja annaks rohkem rahalisi vahendeid liidu prioriteetide rahastamiseks; rõhutab, et iga ettepanekuga peaks kaasas olema põhjalik mõjuhinnang, ning et see peaks aitama kaasa liidu poliitikaeesmärkide täitmisele ja järgima liidu subsidiaarsuse põhimõtet;
19. juhib tähelepanu äriühingute aktsiate üha suurenevale tagasiostmisele liidus (aktsiate tagasiostmine); kutsub komisjoni üles hindama äriühingute aktsiate tagasiostmisel aktsiisi kehtestamise teostatavust, kuna see võimaldaks luua uusi ressursse, takistades samal ajal üha levinumat tava, mille kohaselt premeeritakse välisaktsionäre investeringute arvelt; kutsub sellega seoses Euroopa Komisjoni üles hindama enne tulevaste ettepanekute esitamist sellise aktsiisi mõju ühtsele turule; kutsub komisjoni üles hindama järgmise võimalusena ühtset ja standardset kinnipeetava maksu raamistikku;

Krüptorahamaks

20. soovib kehtestada liidu krüptovaramaksu, mille tulud laekuksid uue omavahendina liidu eelarvesse; juhib tähelepanu sellele, et üleilmne krüptovaraturg on alates 2008. aasta kriisist kiiresti, kuigi ebastabiilselt kasvanud, ning et 2021. aasta mais ulatus kapitalisatsioon 2 triljoni euroni; märgib, et krüptovarasid hakatakse järk-järgult pidama tõeliseks maksevahendiks ja investimisstrateegiate osaks; rõhutab, et krüptovara on mõistlikum reguleerida ja maksustada mitte riigi, vaid liidu tasandil, sest see vara on väga liikuv ja piiriülese mõõtmega; rõhutab sellega seoses, et ELi krüptovaramaks soodustaks krüptovara maksustamiseks ühtlustatud raamistiku kujunemist, oleks krüptovaraturu piiriülese laadiga paremini kooskõla ja soodustaks üleilmsel tasandil maksustandardite kehtestamist;
21. rõhutab, et krüptovara maksustamiseks on mitu võimalust, näiteks võib maksustada krüptovaraga seotud tegevusest tulenevat kapitalikasumit (võttes aluseks kõigi liikmesriikide ühtse maksumäära), krüptovaratehinguid või krüptovara kaevandamist ja sellega kauplemist, mille puhul määratakse maksumäär kindlaks vastavalt elektritarbimisele ja keskkonnamõjule; kutsub komisjoni üles hindama nende võimaluste mõju Euroopa krüptovarade turule, hindama võimalikke tulusid ja esitama konkreetse ettepaneku;

Digimajandus

22. kordab oma nõudmist parlamendi 23. novembri 2022. aasta seisukohas, et kui OECD

tasandil ei ole 2023. aasta lõpuks mitmepoolse konventsiooni vastuvõtmisel edusamme tehtud, tuleks esitada seadusandlik ettepanek digimaksu või sarnase meetme kohta, mida saab rakendada ühepoolset ja mille alusel võib luua liidu omavahendi, mille varal hakata alates 2026. aastast tulu teenima; tunneb heameelt, et arutelu suurte digioperaatorite osa võrgukuludes on endiselt pooleli;

23. märgib lisaks, et andmemajanduse laienemine Euroopas on toonud kaasa andmeliikluse järsu kasvu, eriti pandeemia ajal, ning toonud märkimisväärset majanduslikku kasu suurtele Interneti-ettevõtetele ja telekommunikatsioonisektorile tervikuna; on teadlik andmevoo mõjust keskkonnale; kutsub komisjoni üles tegema kindlaks, milliste meetmetega, sealhulgas rahaliste stiimulitega, oleks võimalik andmeliiklust optimeerida ja selle CO₂ jalajälge piirata, ning neid meetmeid hinnata;

Statistikapõhised omavahendid

24. on seisukohal, et statistikapõhistes riigipoolsetes maksetes seisnevatel omavahenditel võib olla suur lisaväärtus, sest need motiveerivad liikmesriike liidu tasandi poliitikat korrektselt ellu viima ja tagavad selle eest tasu; kutsub komisjoni üles hindama ja prognoosima selliste riigipoolsete maksete mõju, mis on arvatud sotsiaal- või keskkonnastatistika põhjal, mille kohta on igal aastal kättesaadavad Eurostati tugevad, usaldusväärsed ja ühtsed ühtlustatud andmed;
25. on seisukohal, et selliste statistikal põhinevate riiklike panuste kulukohustuste täpset ulatust ja määra saaks kohandada ja kalibreerida viisil, mis tagab järgmise omavahendite kogumi õiglase jaotuse; on seisukohal, et selline terviklik ja hästi kalibreeritud omavahendite kogum võib seega asendada ja muuta ülearuseks igasuguse tulupoole kunstliku vähendamise, kindlasummalised allahindlused ja korrigeerimismehhanismid, mis seaksid omavahendite poliitika järjepidevuse ja motiveeriva toime ohtu;
26. nõuab soolisel palgalõhel põhineva omavahendi loomist; rõhutab, et selle mehhanismi raames võetaks kogurahvatulul põhinevate maksete ühe osa asemel kasutusele uus valem, mille kohaselt peavad suurema soolise palgalõhega liikmesriigid maksma proportsionaalselt suurema summa kui väiksema soolise palgalõhega liikmesriigid;
27. kutsub üles uurima võimalust võtta kasutusele uued omavahendid, mis on seotud muude kui plastpakendijäätmetega, millega antaks muuhulgas liikmesriikidele stiimul suurendada taaskasutuseks ja materjalide taaskasutamiseks kasutatavate jäätmete mahtu ning aitaks ühtlasi saavutada ka ringmajanduse eesmärki;
28. nõuab biojäätmetel põhineva omavahendi loomist; rõhutab, et selle mehhanismi raames asendataks kogurahvatulul põhinevate maksete üks osa uue valemiga, mille kohaselt peavad liikmesriigid, kes võtavad ringlusse vähem biojäätmeid, maksma suurema summa kui liikmesriigid, kes võtavad ringlusse rohkem biojäätmeid; palub komisjonil hinnata, kas ohtlike jäätmete tekke vähendamiseks ja nende saastest puhastamise edendamiseks võiks kasutusele võtta ka stiimulimehhanismi, et hõlbustada nende ringlussevõttu;
29. nõuab toidujäätmetel põhineva omavahendi loomist; rõhutab, et selle mehhanismi raames asendatakse osa kogurahvatulul põhinevatest osamaksetest uue

jaotuspõhimõttega, mille kohaselt peavad liikmesriigid tasuma osamakseid, mis põhinevad asjaomasel aastal tekkinud toidujäätmete hulgal; on seisukohal, et see omavahend motiveeriks liikmesriike rakendama toidujäätmete vähendamise meetmete poliitikat kogu tootmisahelas ja igas tarbimisetapis;

Muud tuluallikad kui omavahendid

30. kordab, et igasugune avaliku sektori tulu, mis saadakse liidu poliitika rakendamisest, liidu reeglite jõustamisest või liidu rahastatud taristu kasutamisest, peaks üldjuhul laekuma vastastikuse kasu saamiseks liidu eelarvesse kas omavahendi või muu tuluna, eelkõige juhul, kui maksumäära kohaldamist, maksu kogumist ja maksukohustuse täitmise tagamist korraldab keskselt komisjon; palub komisjonil, kes ettepanekuid koostab, ning Euroopa Parlamendil ja nõukogul, kes tegutsevad seadusandjatena, järgida oma õigusloomealases töös seda valdkondadevahelist tegutsemisviisi;
31. nõuab, et eelarvetulu kohta, mis laekub maksude ja tasudena – näiteks tasuna, mida Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) tööle hakkamisel hakatakse võtma viisanõudest loobumise eest –, ülemäärase heite maksuna, konkurentsitrahvidena, rikkumise eest määratud trahvina jms, peaks moodustama aasta eelarve lahutamatu osa; tunnistab, et aluslepinguga seotud põhjustel peab selline muu tulu jääma kõrvaltuluks, mis laekub lisaks artikli 311 kohastele omavahenditele, mis peab alati olema esmane liidu eelarve rahastamise allikas;
32. juhib tähelepanu sellele, et kriminaalkaristustega seoses laekuv tulu ja eelkõige liidu sanktsioonide rikkumise korral varade konfiskeerimine on erijuhtumid; nõuab, et komisjon hindaks üksikasjalikult, kuidas saaks sellise tulu ja trahvid, mis on laekunud liikmesriikide ametiasutustele, teha liidu eelarve jaoks omavahenditena kättesaadavaks; toetab ideed muuta kuritegelikul teel saadud vara konfiskeerimisest ja rahaks muutmisest saadud tulu liidu omavahendite vormiks; on selle poolt, et teha Venemaa varade konfiskeerimisest ja rahaks muutmisest saadud tulu kättesaadavaks Ukrainale abi andmiseks ja Ukraina ülesehitamiseks; soovib kasutada sellist tulu liidu üldeelarve kaudu ja tagada selle haldamiseks süsteem, milles osalevad Ukraina parlament ja Euroopa Parlament;

Valitud esindajad peavad tagama eelarvepoliitika legitiimsuse; sellega seotud kaalutlused, mis puudutavad alusakte, menetlusi ja seniseid otsuseid

33. tuletab meelde, et Euroopa integratsiooni rahastamise allikate üle on arutatud väga kaua ja aktiivselt; tuletab meelde, et 18. aprilli 1951. aasta Pariisi lepingu (millega asutati Euroopa Sõe- ja Teraseühendus) artiklis 49 oli sätestatud, et Ülemamet on volitatud hankima rahalisi vahendeid, mida ta vajab oma ülesannete täitmiseks, ning kehtestama selleks sõe- ja terasetootmisele maksud; [ja] sõlmima laenulepinguid;
34. rõhutab, et 25. märtsi 1957. aasta Rooma lepingu (millega asutati Euroopa Majandusühendus) artiklis 201 on sätestatud, et komisjon uurib, millistel tingimustel võib liikmesriikide osamaksud asendada muude ühenduse omavahenditega, eelkõige tuluga, mis laekuks ühise tollitariifistiku kohaselt, kui seda on täielikult rakendama hakatud;
35. tuletab meelde, et Euroopa Ühenduse kuue asutajariigi riigipead ja valitsusjuhid leppisid

2. detsembri 1969. aasta Haagi tippkohtumise lõppkommünikees kokku, et liikmesriikide osamaksud asendatakse järk-järgult [ühenduste] omavahenditega, võttes arvesse kõiki asjaomaseid huve ja eesmärki jõuda aegsasti ühenduste eelarve tervikliku rahastamiseni ja tugevdada Euroopa Parlamendi eelarvepädevust;

36. avaldab kahetsust, et vaatamata nendele esmastele juriidilistele kohustustele on alates Luksemburgi lepingust 1970. aastal kasutusele võetud ainult kaks uut omavahendit, nimelt rahvamajanduse kogutulul põhinev osamakse 1988. aastal ja plastpakendijäätmetel põhinev omavahend 2021. aastal;
 37. tunnistab rahvamajanduse kogutulul põhinevate omavahendite eeliseid nende usaldusväärse võrdsustava funktsiooni tõttu; kahetseb, et omavahendite süsteemis on liikmesriikide osamaksud osakaal püsivalt kõige suurem ja moodustab praegu ligikaudu 80 %; juhib tähelepanu traditsiooniliste ja tegelike omavahendite, eriti tollimaksud, tagasihoidlikule osakaalule, mis praegu on ligikaudu 13%;
 38. jõuab järeldusele, et liidu eelarve praegune rahastamine on vastuolus asutajate kavatsuste ja aluslepingute mõttega;
 39. tuletab meelde oma nõuandvaid volitusi omavahendeid käsitleva otsuse tegemisel; on veendunud, et kui Euroopa Parlamendile, kes on nii seadusandlik kui ka eelarvepädev institutsioon, antaks aluseks olevates õigusaktides ning iga-aastases eelarve tulupoole ja võlatasemega seotud menetluses suurem roll; on lisaks seisukohal, et Euroopa Parlamendil peaks olema omavahendite üle otsustamise protsessis suurem roll, et tagada liidu rahanduse nähtavus, legitiimsus ja demokraatlik vastutus;
 40. tuletab meelde, et omavahendite süsteem peaks põhinema üldistel lihtsuse, läbipaistvuse ja võrdsuse põhimõtetel; kordab oma seisukohta, et allahindlused ja muud korrigeerimismehhanismid tuleks kaotada;
 41. juhib tähelepanu asjaolule, et institutsioonidevahelises kokkuleppes sisalduvast teisest kogumist kaugemale jäävate uute omavahendite osas on kiiresti vaja edasiminekut; tuletab liikmesriikidele meelde, et 2027. aasta järgse mitmepoolse ja mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavad läbirääkimised on tihedalt seotud omavahendite alaste läbirääkimistega ja omavahendite piisava kättesaadavusega; on valmis kasutama kõiki oma eelarvelisi volitusi, et tagada selged ja tõhusad edusammud omavahendite valdkonnas;
-
- ○
42. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

7.2.2023

MAJANDUS- JA RAHANDUSKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekomisjonile

omavahendite kohta: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale
(2022/2172(INI))

Arvamuse koostaja (*): Rasmus Andresen

(*): Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

ETTEPANEKUD

Majandus- ja rahanduskomisjon palub vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 311 on sätestatud, et liit peab end varustama oma eesmärkide saavutamiseks ja poliitika elluviimiseks vajalike vahenditega; arvestades, et sama artikli kohaselt rahastatakse ELi eelarvet täielikult omavahenditest, ilma et see piiraks muid tulusid;
- B. arvestades, et Euroopa Komisjoni 2021. aasta detsembris kavandatud uued omavahendid on ette nähtud selleks, et katta osa taasterahastu „NextGenerationEU“ laenude tagasimaksmisest alates 2028. aastast ja seeläbi piirama COVID-19 pandeemia mõju riiklikele eelarvetele, et tulevased põlvkonnad ei peaks kandma taastekava eest maksmise rahalist koormat; arvestades, et uued omavahendid tagavad taasterahastu „NextGenerationEU“ tagasimaksmise kava kestlikkuse ning tugevdavad ELi usaldusväarsust finantsturgudel; arvestades, et vajadus maksta tagasi taasterahastu „NextGenerationEU“ laenud ning üha kuhjuvad pikaajalised probleemid, millega EL peab silmitsi seisma, rõhutavad, et ELi omavahendite süsteem vajab ümberhindamist, kasutades ära tõeliste omavahendite täit potentsiaali, et tagada pikas perspektiivis ELi eelarve kestlik rahastus;
- C. arvestades, et Venemaa sissetung Ukrainasse on toonud endaga tõsise humanitaarkriisi ning põhjustanud kogu maailmas teadmata kestusega tohutu majandusliku ja sotsiaalse šoki;
- J. arvestades, et 16. detsembri 2020. aasta õiguslikult siduvas institutsioonidevahelises kokkuleppes on ära toodud uute omavahendite kasutuselevõtu tegevuskava, sealhulgas teine omavahendite kogum, mida puudutav ettepanek peaks tulema enne 2024. aasta juunit; arvestades, et institutsioonid on võtnud endale kohustuse teha koostööd lojaalselt ja läbipaistvalt ning töötada tegevuskava elluviimise nimel;

- E. arvestades, et esimene uute omavahendite kogum põhineb hiljuti kokku lepitud ELi heitkogustega kauplemise süsteemil, piiril kohaldataval süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil ning osal Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ja G20 poolt loodud maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku esimese samba alusel kogutud tulul;
- F. arvestades, et 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes on sätestatud, et Euroopa Komisjon võiks teise uute omavahendite kogumisse lisada finantstehingute maksu ja ettevõtlussektoriga seotud rahalised maksed või uue äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasi;
- G. arvestades, et Euroopa Komisjon on kuulutanud välja ettepaneku pealkirjaga „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ (BEFIT) ning et kõigi algatuste puhul tuleb seda arvesse võtta;
- H. arvestades, et ELi eelarve tulude pool peab olema joondatud ELi põhiväärtuste ja peamiste poliitikasuundadega; arvestades, et praegune omavahendite süsteem toetab neid eesmärke vaid võrdlemisi piiratud ulatuses;
- I. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsil tegid Euroopa kodanikud ettepaneku tugevdada liidu eelarvet uute omavahendite abil;
- märgib, et 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes sisalduva õiguslikult siduva tegevuskava kohaselt peab Euroopa Komisjon esitama 2024. aasta juuniks ettepaneku uute omavahendite teise kogumi kohta, mis põhineb mõjuhinnangutel; tunneb heameelt tõsiasi üle, et Euroopa Komisjon on andnud teada, et esitleb teist kogumit 2023. aasta kolmandas kvartalis ning ootab, et see kohustus saab nõuetekohaselt täidetud;
 - on mures, et kuna Euroopa Komisjoni ettepaneku esitus hilines, pole ühtegi esimese kogumi omavahendit veel kasutusele võetud;
 - tunneb heameelt 18. detsembril 2022 sõlmitud esialgse kokkuleppe üle heitkogustega kauplemise süsteemi reformi ning piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohta ning märgib, et Euroopa Komisjoni kohaselt on see esialgne kokkulepe tugev alus uusi omavahendeid puudutavate läbirääkimiste kiirendamiseks; nõuab seega, et nõukogu liiguks edasi võimalikult kiiresti ning kinnitaks need instrumendid kui ELi eelarve omavahendid; leiab, et seda on vaja teha hästi kiiresti, sest taasterahastu „NextGenerationEU“ loodi põhimõttel, et tagasimakseid hakatakse tegema uute omavahendite abil; märgib, et esimene kogum koosneb keskkonnaalastest tasudest, mis peaksid oma olemuse tõttu edu korral aegamisi kahanema;
 - tunneb muret selle pärast, et omavahendite esimene kogum ei anna mitmel põhjusel oodatud tulu (hinnanguliselt 15 miljardit eurot aastas kuni 2058. aastani); märgib veelgi, et lisaks taasterahastu „NextGenerationEU“ jaoks vajalikele rahalistele vahenditele vajab liit lisavahendeid, et Ukrainat rahaliselt aidata ja veelgi leevendada Venemaa õigustamata ja provotseerimata Ukraina-vastase sõja mõju liidule; tuletab meelde, et Euroopa Komisjon on öelnud, et ettenägematud vajadused, mille Euroopas toimuv sõda on endaga kaasa toonud, on väljaspool praeguse mitmeaastase finantsraamistiku

võimalusi;

5. rõhutab, et uute tõeliste Euroopa omavahendite kogum ei tähenda iseenesest lõppu; rõhutab lisaks, et uued omavahendid on peamine tegur, mis võimaldab liidul oma poliitilisi prioriteete ellu viia;
6. rõhutab, et uute omavahendite loomine kindlustaks, et ELi eelarvet rahastatakse pikaajalises perspektiivis kestlikult, millega tagatakse, et uute ELi prioriteetide rahastamine ei kahjusta väärtuslikke ELi programme ja poliitikavaldkondi, ning ennetatakse tulevasi liidu programmide kärpeid, mis õhnestaksid pikaajalise planeerimise eesmärki; rõhutab sellega seoses, et ELi täiendavate omavahendite hulk peab olema piisav mitte ainult selleks, et katta ELi võlakirjade võlateeninduskulud, sealhulgas intress, vaid et ka hoida alal ja toetada investeeringuid, mida on vaja pärast 2026. aastat, et toetada ELi majanduse ümberkujundamist, sealhulgas anda asjakohane Euroopa vastus USA inflatsiooni vähendamise seadusele;
7. rõhutab lisaks, et uute omavahendite loomine tugevdab ELi fiskaalautonoomiat ning iseseisvust ning toob endaga püsivat kasu mitte ainult ELi poliitika elluviimisel, vaid ka tagamisel, et liit on taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastuses usaldusväärne ja arukas võlakohustuste emitent;
8. kutsub Euroopa Komisjoni vaatama 2023. aasta lõpuks üle esimese omavahendite kogumi, sealhulgas viima läbi mõjuhinnangu, ning alustama tööd alternatiivsete vahendite kallal, eelkõige selleks, et tagada reformitud OECD/G20 esimese samba vahendid;
9. tuletab meelde oma 23. novembri 2022. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi¹, ning oma tugevat üleskutset esitada ettepanek luua digimaks või muu sarnane meede, kui OECD/G20 tasandil 2023. aasta lõpuks ühist kokkulepet ei saavutata;
10. peab kahetsusväärseks, et praegune mitmeaastane finantsraamistik pole paindlik, mis piirab tõhusate Euroopa lahenduste väljatöötamist uute väljakutsete, näiteks USA inflatsiooni vähendamise seaduse põhjustatud võrdsete võimaluste puudumise jaoks; rõhutab, et omavahendid on äärmiselt olulised, et nende uute probleemidega, sealhulgas praeguse mitmeaastase finantsraamistiku järgmise ülevaatamisega, tegeleda;
11. kutsub Euroopa Komisjoni üles esitama teise omavahendite kogumi jaoks kaugeleulatuvad ettepanekud, millega tagataks, et need toodavad liidu kasvavate vajaduste rahuldamiseks piisavalt tulu, ning kutsub liikmesriike üles koostööd tegema; rõhutab, et mistahes uued omavahendid peavad olema kõigi liikmesriikide jaoks proportsionaalsed, tasakaalustatud ja õiglased, võtma arvesse nende suurust ja majanduslikku võimu ning põhinema meetmetel, mis vajavad koordineeritud Euroopa lähenemisviisi;
12. kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama oma teise omavahendite kogumisse finantsteenused, sealhulgas finantstehingud; kutsub sellega seoses Euroopa Komisjoni

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0404.

üles kaaluma ELi-ülese finantstehingute maksu kehtestamist;

13. nõuab, et Euroopa Komisjon analüüsiks oma 2011. aasta finantstehingute maksumudeli piiranguid ja takistusi ning tagaks kõigi liikmesriikide toetuse; rõhutab, et iga ettepanekuga peaks kaasas olema põhjalik mõjuhinnang, see peaks aitama kaasa ELi poliitikaeesmärkide täitmisele ning järgima ELi subsidiaarsuse põhimõtet;
14. kutsub Euroopa Komisjoni üles hindama lisavariantidena ühist ja standarditud kinnipeetava maksu raamistikku või aktsiisi kehtestamist äriühingute poolt aktsiate tagasiostmisele, nagu on ette pandud USA inflatsiooni vähendamise seaduses; kutsub sellega seoses Euroopa Komisjoni üles hindama enne tulevaste ettepanekute esitamist sellise aktsiisi mõju ühtsele turule;
15. kutsub Euroopa Komisjoni seoses ettevõtlussektori finantspanusega või uue äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasiga esitama hinnangu ning kaaluma sellise omavahendi kasutusele võtmist, mis on seotud kas tuluosaga, mis on määratletud tulevases BEFITi ettepanekus ja mis aitaks kaasa maksustamisõiguse õiglasemale jaotusele liikmesriikide vahel, või tuluosaga, mis on määratletud madalaima maksustamistaseme direktiivis², millega rakendatakse OECD juhivat ülemaailmset maksukokkulepet; rõhutab, et mistahes selline omavahend peab võtma arvesse ülemaailmse maksukokkuleppe esimese ja teise samba rakendamise mõju tulude jaotamisele liikmesriikides; hoiatab, et kui BEFITi puudutavad läbirääkimised ei jõua mõistliku aja jooksul lõpule, peaks Euroopa Komisjon kaaluma teiste tuluallikate kindlustamist suurtelt äriühingutelt; toonitab sellega seoses ettevõtete konkurentsivõimet ning ülemaailmsete maksuläbirääkimiste seisu;
16. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles seoses hiljutiste majanduslike probleemidega mõtlema ette ja võtma arvesse ELi suurenenud rahastusvajadust ning hindama täiendavaid uusi ja uuenduslikke omavahendeid, mis on kooskõlas ELi roheliste ja digieesmärkidega, eesmärgiga tagada ELi konkurentsivõime ning võidelda ebavõrdsuse vastu liidus, et tagada sotsiaalselt aus ja õiglane rohe- ja digiüleminek;
17. kutsub sellega seoses Euroopa Komisjoni ning nõukogu üles võtma pärast Venemaa Ukraina-vastase sõja ELi senisele poliitikale avalduva mõju põhjalikku analüüsi arvesse suurenenud rahastusvajadust ning arvestama vahendite suunamist uute tekkivate vajaduste katmiseks; teeb ettepaneku, et Euroopa Komisjon ja liikmesriigid töötaksid välja uued omavahendid sarnaselt ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevatele omavahenditele;
18. tunnistab olemasoleva käibemaksupõhise ELi eelarve omavahendi olulisust; kordab, et käibemaksulõhe vähendamine ja maksupettuste tõkestamine peaks COVID-19 järgses majanduses olema liidu ja liikmesriikide kiireloomuline prioriteet; tunneb sellega seoses heameelt Euroopa Prokuratuuri märkimisväärsete edusammude üle hinnanguliselt 2,2 miljardi euro suuruse käibemaksupettuse eest vastutavate organiseeritud kuritegevuse rühmituste tabamisel; võtab arvesse 8. detsembri 2022. aasta seadusandlikke ettepanekuid ELi käibemaksusüsteemi täiustamiseks;

² Euroopa Komisjoni ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta Euroopa Liidus (COM(2021)0823).

19. tuleb meelde, et omavahendite süsteem peaks põhinema üldistel lihtsuse, läbipaistvuse ja võrdsuse põhimõtetel.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	31.1.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 37 -: 12 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Frances Fitzgerald, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtzos, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Marco Zanni
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Nicola Beer, Damien Carême, Margarida Marques, Eva Maydell, Andželika Anna Możdżanowska, Mikuláš Peksa, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Mick Wallace
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Andreas Glück, Camilla Laureti, Leopoldo López Gil

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

37	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Markus Ferber, Danuta Maria Hübner, Leopoldo López Gil, Aušra Maldeikienė, Eva Maydell, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Giuseppe Ferrandino, Georgios Kyrtos, Eva Maria Poptcheva
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Margarida Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	José Gusmão, Mick Wallace
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damien Carême, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Mikuláš Peksa, Kira Marie Peter-Hansen

12	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Anđželika Anna Mozdžanowska, Dorien Rookmaker
ID	Gunnar Beck, France Jamet
NI	Enikő Győri, Lefteris Nikolaou-Alavanos
PPE	Jessica Polfjärd
Renew	Nicola Beer, Andreas Glück, Caroline Nagtegaal, Erik Poulsen

4	0
ID	Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Frances Fitzgerald
Renew	Ondřej Kovařík

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

27.1.2023

PÕHISEADUSKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekomisjonile

omavahendite kohta: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale
(2022/2172(INI))

Arvamuse koostaja: Helmut Scholz

ETTEPANEKUD

Põhiseaduskomisjon palub vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 311 on sätestatud, et liit peab end varustama oma eesmärkide saavutamiseks ja poliitika elluviimiseks vajalike vahenditega; arvestades, et sama artikli kohaselt tuleb liidu eelarvet rahastada täielikult omavahenditest, ilma et see piiraks muid tulusid;
- B. arvestades, et kogurahvatulul põhinevad osamaksed moodustavad ligikaudu 75 % liidu eelarvest, nii et liidu poliitika võib sõltuda liikmesriikide eelarveotsustest; arvestades, et liidu eelarvet rahastatakse ka tõelistest omavahenditest – tollimaksudest ja käibemaksust, mida liikmesriigid kalduvad käsutama liikmesriikide osamaksetena liidu eelarvesse;
- C. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsil tegid Euroopa kodanikud ettepaneku tugevdada liidu eelarvet uute omavahendite abil¹ ning et Euroopa Parlament peaks otsustama liidu eelarve üle, kuna liikmesriikide tasandil on see just parlamentide õigus²;
- D. arvestades, et Euroopa Kohus on otsustanud, et „parlamendi eelarvepädevuse teostamine täiskogu istungil [kujutab] endast olulist momenti liidu demokraatlikus toimimises“³;
- E. arvestades, et liidu eelarvel on väga tugev krediidireiting ning liidu rahastamise ja liidu poliitikavaldkondade vaheline seos tuleks muuta Euroopa kodanikele nähtavamaks;

¹ Euroopa tuleviku konverents, ettepanek 16.

² Euroopa tuleviku konverents, ettepanek 39.

³ [Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 2. oktoober 2018, Prantsuse Vabariik vs. Euroopa Parlament, C-73/17, ECLI: EU:C:2018:787, punkt 35.](#)

Vaja on rohkem tõeliseid omavahendeid

1. märgib, et uute tõeliste omavahendite kasutuselevõtmine jääb 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe⁴ II lisa õiguslikult siduvas tegevuskavas sätestatud ajakavast maha; kordab vajadust kiiresti tegutseda; nõuab seetõttu tungivalt, et nõukogu kiidaks edasise viivitusega heaks uute tõeliste omavahendite esimese kogumi;
2. on seisukohal, et tõelised omavahendid peaksid võimaldama liidul maksta taasterahastu „Next Generation EU“ raames tagasi ühist võlga ja ühiseid intresse; tunneb muret selle pärast, et tõeliste omavahendite esimene kogum ei anna piisavalt tulu taasterahastu „Next Generation EU“ jaoks võetud laenu tagasimaksmiseks; võtab teadmiseks komisjoni võetud kohustuse esitada ettepanek uute omavahendite teise kogumi kohta 2023. aasta lõpuks; rõhutab seetõttu, et tõeliste omavahendite teine kogum peab olema ambitsioonikas ja tooma piisavalt tulu; kordab oma nõudmist, et need uued omavahendid peavad olema tõelised ja uuenduslikud ning sisaldama ettepanekuid näiteks finantstehingute maksu ja ettevõtlussektoriga seotud rahaliste maksete kohta, samuti tulude kohta, mille eesmärk on toetada selliseid liidu poliitikaid nagu rohe- ja digipööre; kordab, et komisjon peaks esitama seadusandliku ettepaneku digimaksu või muu sarnase meetme kohta, kui OECD/G20 kaasava rahastu 1. samba kokkuleppe rakendamisel ei saavutata edu; on seisukohal, et liidu poliitika rakendamisest saadav tulu peaks laekuma üldtuluna liidu eelarvesse;
3. rõhutab, et kiiresti on vaja uusi tõelisi omavahendeid (tuntud ka kui „uued allikad“), et muuta liidu eelarve vastupidavamaks ja autonoomsemaks, et liit saaks oma poliitikat ellu viia ning tagada oma positsiooni suurema paindlikkusega usaldusväärse ja aruka võlakohustuste emitendina ning tõeliselt suveräänse üksusena;
4. on kindlalt veendunud, et ELi tõeliste omavahendite tähtsust ja nende mõju kodanike igapäevaelule tuleks selgemini väljendada ja kodanikele selgitada;
5. rõhutab, et rohkemate uute tõeliste omavahenditega peaks kaasnema liikmesriikide kogurahvatulul põhinevate osamaksude järkjärguline vähendamine; kordab oma seisukohta, et tagasimaksed riikidele tuleks tühistada;
6. kutsub komisjoni üles esitama pidevalt ning kaasavas ja paindlikus protsessis uusi stabiilseid ja kestlikke tõelisi omavahendeid; ootab sellega seoses komisjoni ettepanekuid ja toetab tõhustatud institutsioonidevahelist koostööd Euroopa strateegilise autonoomia fondi loomisel, et reageerida kriisidele ja välistele vapustustele;
7. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitikale eraldatud vahendite tavapärase ümberpaigutamine muudesse rahastamisvahenditesse, näiteks taaste- ja vastupidavusrahastusse, et rahastada eriolukorras rakendatavat poliitikat, võib kahjustada liidu pika- ja lühiajaliste poliitikaeesmärkide vahelist tasakaalu;

Suurem läbipaistvus ja demokraatlik kontroll omavahendite vastuvõtmisel

8. nõuab sellega seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 311 lõike 3 muutmist, et parlament saaks tegutseda kaasotsustajana uute omavahendite vastuvõtmisel; rõhutab, et

⁴ [ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.](#)

praegune seadusandlik erimenetlus, mis eeldab ühehäälselt hääletamist nõukogus ja ratifitseerimist kõigi liikmesriikide poolt, takistab tõsiselt liidu võimet tegutseda nii kiiresti kui vaja;

9. peab kahetsusväärseks rahastamisvahendite, fondide ja ühiste laenuprogrammide, sealhulgas taasterahastu „Next Generation EU“ süstemaatilist loomist ja kasutamist väljaspool liidu eelarvet ning seetõttu ilma Euroopa Parlamendi poolse järelevalve ja kontrollita; nõuab kõikidel juhtudel Euroopa Parlamendi täielikku kaasamist nõukoguga võrdsetel alustel;
10. nõuab lisaks, et omavahendite otsuse rakendusmeetmete vastuvõtmisel kohaldataks seadusandlikku tavamenetlust ja et Euroopa Parlamendile antaks täielik eelarvepädevus;

Võimalikud muud tuluallikad

11. nõuab alalise ja kestliku mehhanismi loomist, et suurendada ELi võlga, rahastamaks liidu poliitikat ja programme valdkondades, millel on selge Euroopa lisaväärtus, näiteks tervishoiuliidu ja/või tõelise energialiidu rahastamine; teeb ettepaneku, et see mehhanism peaks tagama, et ELi eelarve suudab paremini kohaneda konkreetsete kriiside ja nende tagajärgedega ning neile kiiresti reageerida, järgides samal ajal subsidiaarsuse põhimõtet;
12. nõuab vastavalt aluslepingute muutmist ja omavahendite ülemmäära püsivat tõstmist;

Fiskaalvõimekus

13. pooldab liidu fiskaalvõimekuse suurendamist tõelise fiskaalliidu suunas ja maksustamise vältimise vastase võitluse tugevdamist.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	25.1.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 14 -: 3 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Esteban González Pons, Laura Huhtasaari, Victor Negrescu, Max Orville, Domènec Ruiz Devesa, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Guy Verhofstadt, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Nathalie Colin-Oesterlé, Pascal Durand, Seán Kelly, Jaak Madison, Maite Pagazaurtundúa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Leszek Miller

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

14	+
RENEW	Charles Goerens, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Guy Verhofstadt
S&D	Gabriele Bischoff, Pascal Durand, Leszek Miller, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
THE LEFT	Helmut Scholz
VERTS/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

3	-
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari, Jaak Madison

7	0
PPE	Nathalie Colin Oesterlé, Salvatore De Meo, Esteban González Pons, Seán Kelly, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI KIRI

Johan Van Overtveldt
Esimees
Eelarvekomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus omavahendite kohta: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale
(2022/2172(INI))

Austatud esimees

Austatud Johan Van Overtveldt

Keskkonna, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni (ENVI) koordinaatorid otsustasid 12. septembril 2022, et ENVI-komisjon esitab kirja kujul arvamuse teemal „Omavahendid: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale“ (2022/2172(INI)). Seepärast lubage mul nii ENVI-komisjoni esimehe kui ka antud arvamuse koostajana esitada Teile ENVI-komisjoni panus resolutsiooni punktide kujul, mille ENVI-komisjon võttis vastu oma 9. veebruari 2023. aasta koosolekul¹ ja mida ma palun Teie komisjonis arvesse võtta:

1. tuletab meelde vajadust võtta kasutusele uus tõeliste ELi omavahendite süsteem, mis toetab praegust süsteemi ning aitab tagada suurema ELi rahastuse olulistele programmidele, näiteks neile, mis on teiste seas seotud keskkonna, kliimameetmete, elurikkuse, tervise ja toiduohutusega, luues samal ajal piisavalt ressursse, et tasuda taasterahastu „NextGenerationEU“ võlg; tunneb kahetsust, et uute ELi omavahendite kasutuselevõtt on graafikust maas; on seisukohal, et vastupidavam ning iseseisvam rahastus võib veelgi enam muuta ELi õiglaseks ja jõukaks, kaasaegse ressursitõhusa, kestliku ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus hiljemalt 2050. aastal

¹ Lõpphääletuse ajal olid kohal: Pascal Canfin (esimees), Bas Eickhout (ase-esimees), Anja Hazekamp (ase-esimees), César Luena (ase-esimees), Marian-Jean Marinescu (ase-esimees), João Albuquerque, Eric Andrieu, Mathilde Androuët, Aurélie Beigneux, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Michael Bloss, Karolin Braunsberger-Reinhold, Delara Burkhardt, Traian Băsescu, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Clare Daly, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Heléne Fritzon, Malte Gallée, Jens Geier, Helmut Geuing, Andreas Glück, Nicolás González Casares, Catherine Griset, Robert Hajšel, Teuvo Hakkarainen, Niclas Herbst, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Billy Kelleher, Ska Keller, Beata Kempa, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Karsten Lucke, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Johan Nissinen, Ljudmila Novak, Jutta Paulus, Sirpa Pietikäinen, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Robert Roos, Sándor Rónai, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyragi, Véronique Trillet-Lenoir, Achille Variati, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Jörgen Warborn, Pernille Weiss, Sarah Wiener, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Jadwiga Wiśniewska, Tiemo Wölken, Anna Zalewska

ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud;

2. on seisukohal, et lisatulu uutest ELi omavahenditest peaks korrigeerima mõned praeguse mitmeaastase finantsraamistiku (aastateks 2021–2027) rahastussüsteemi struktuursed eelarvepuudujäägid, eelkõige seoses liidu eesmärkidega keskkonna, tervise ja kliimapoliitika vallas (sh paketi „Eesmärk 55“ raames ellu viidud liidu õigusaktid) ning liidu eesmärkidega vähendada kiiresti oma sõltuvust fossiilsetest kütustest (nt nagu on sätestatud kavas „RePowerEU“) ning viimaks kõrvaldada need kõigist Euroopa poliitikavaldkondadest;
3. nõuab, et omavahenditena tuleks võimalikult ruttu hakata kasutama hästimääratletud osa reformitud ja laiendatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistulust ning ka piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismist ning OECD/G20 lepingu esimesest sambast saadavast tulust, et kasvatada ELi eelarvet, pakkuda piisavat rahastust kliimameetmete sotsiaalfondile, et katta laenukulud, mis on ära toodud [nõukogu otsuses (EL, Euratom) ... / ..., millega muudetakse nõukogu otsust (EL, Euratom) 2020/2053 Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta] ning mis ennetaksid olulisi kahanemisi, mis kahjustaksid liidu programme eelseisvates mitmeaastastes finantsraamistikutes; rõhutab, et heitkogustega kauplemise süsteemil, piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil ning OECD esimesel sambal põhinevad uued omavahendid pole tõenäoliselt piisavad, et tagada tugev ELi omavahendite süsteem;
4. rõhutab, et ülalmainitud omavahendite kasutuselevõtt pole kindlustatud; rõhutab eelkõige, et OECD/G20 kokkuleppe esimese samba rakendamine nõuab kolmandate riikide osalemist ega ole kindel; kutsub Euroopa Komisjoni üles korrapäraselt hindama kõigi omavahendite elluviimisel ning eelkõige OECD esimese samba rakendamisel tehtud edusamme; juhul kui selle materialiseerimine ebaõnnestub, peaks Euroopa Komisjon tegema ettepaneku ELi digimaksu kohta;
5. rõhutab sellega seoses, et juhtudel, kus hangitud omavahendid ei kata ootusi täita liidu eelarvevajadust ning taastekohustusi, võetakse selleks meetmeid ettepanekutena täiustatud uute omavahendite kohta, või muid meetmeid, et nende puudustega tegeleda;
6. rõhutab, et ELi kliima- ja keskkonnavalastest omavahenditest saadav tulu väheneb vältimatult, kui liit ja tema kaubanduspartnerid vähendavad heitkoguseid ja saavutavad suurema ringluse; rõhutab sellega seoses, et Euroopa Komisjon peaks selleks valmis olema ning pakkuma selle languse tasakaalustamiseks täiendavaid omavahendeid, et pakkuda stabiilset etteaimatavat ja püsivat ELi omavahendite voogu, mis vastab liidu nõudmistele;
7. kutsub sellega seoses võtma võimalikult ruttu kasutusele teise omavahendite kogumi, kuhu võiksid kuuluda sellised algatused nagu näiteks finantstehingute maks, kavandatud ettepanekuga „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ seotud vahend, ettevõtlussektoriga seotud rahaline panus ning uus äriühingu tulumaksu ühtne maksubaas, krüptovarade maksustamine, omavahend, energia maksustamise

direktiivi läbivaatamisel põhinev omavahend ja fossiilsete kütuste sektorile kehtestatud solidaarsusmaks;

8. tuletab meelde, et plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid kehtivad alates 1. jaanuarist 2021; on seisukohal, et osamakse sujuvam rakendamine ning selle kohaldamisala laiendamine suurendaksid makse mõju ning aitaksid selgemini saavutada plastpakendite vähendamise eesmärki ELis; 2021. aastat puudutavate esimeste andmete põhjal, mille liikmesriigid peavad esitama selle aasta juuliks, peaks Euroopa Komisjon esitama aruande nende andmete alusel uuendatud prognoosidega, võttes arvesse plastjäätmete hulga ning nende ringlussevõtu arvutamise uuendatud meetodikat; kutsub üles uurima võimalust võtta kasutusele uued omavahendid, mis on seotud muude kui plastpakendijäätmetega, millega antaks muuhulgas liikmesriikidele stiimul suurendada materjalide taaskasutamiseks kasutatavat jäätmete mahtu ning aitaks ühtlasi saavutada ka ringmajanduse eesmärki;
9. tuletab meelde liidu eelarvekohustusi võitluses kliimamuutuste vastu ning elurikkuse kaitsel, tuletab meelde ÜRO 2022. aasta kohanemiserinevuste aruandes sisalduvaid simulatsioone, mis näitasid, et iga-aastased kliimamuutustest tingitud uute elamistingimustega kohanemise kulud on viimastel aastatel kolmekordistunud; peab kahetsusväärseks, et pole võimalik välja selgitada, kui suur osa liidu eelarvest kasutatakse kohanemiseks, sest selleks puudub vastav meetodika, ning palub Euroopa Komisjonil ja kliimamuutusi käsitleval Euroopa teadusnõukogul see välja töötada; peab kahetsusväärseks, et ELi eelarve maht, mille puhul järgitakse 1 % suuruse osamakse kogumise põhimõtet liikmesriikide kogurahvatulust, ei ole enam piisav, ning et uutele probleemidele vajalikul määral reageerimiseks oleks vaja ligikaudu 5 % suurust osamakset liikmesriikide kogurahvatulust; leiab seda rahastamise puudujääki arvesse võttes, et tuleb luua uusi omavahendeid, et toetada ELi kodanikke ausal ja sotsiaalselt õiglasel kliimaneutraalsusele üleminekul, mis ei jäta kedagi kõrvale;
10. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu aitab integreerida elurikkuse ja kliimameetmed liidu poliitikavaldkondadesse; märgib, et mitmed riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad toetavad elurikkust ja kliimameetmete rakendamist, kuid nõuab, et liikmesriigid kasutaksid taaste- ja vastupidavusrahastut rohkem elurikkuse valdkonna ja kliimameetmete edendamiseks; rõhutab, kui oluline on jälgida riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvate meetmete rakendamist, pidades silmas taksonoomiamääruses määratletud ning taaste- ja vastupidavusrahastu määruses sätestatud põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“; on seisukohal, et Euroopa kliimamääruses, kaheksandas keskkonnaalases tegevusprogrammis, ELi elurikkuse strateegias aastani 2030 ning looduse taastamise määruse ettepanekus kavandatud eesmärkide saavutamiseks on oluline ulatuslikum kliima ja elurikkuse süvalaiendamine ning on arvamisel, et elurikkuse vähenemise peatamiseks ning eelkõige ökosüsteemide taastamiseks vajatakse õigustatult rohkem rahalisi vahendeid ning tugevamat elurikkuse integreerimist kõigisse ELi programmidesse, eelkõige ühisesse põllumajanduspoliitikasse;

11. rõhutab vajadust suurendada veelgi ELi eelarve läbipaistvust veelgi; on seisukohal, et läbipaistvus on üks peamisi viise, kuidas suurendada avalikkuse usaldust vastu võetud meetmetesse.

Olen saatnud samasisulise kirja José Manuel Fernandesele ja Valérie Hayerile, kes on eelarvekomisjoni omaalgatusliku raporti „Omavahendid: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale“ kaasraportöörid.

Lugupidamisega

Pascal Canfin

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	17.4.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 28 -: 5 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Rasmus Andresen, Pietro Bartolo, Olivier Chastel, David Cormand, Andor Deli, Pascal Durand, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Matteo Gazzini, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Valérie Hayer, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Hervé Juvin, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Andrey Novakov, Bogdan Rzońca, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anna-Michelle Asimakopoulou, Elisabetta Gualmini, Francisco Guerreiro, Fabienne Keller, Jan Olbrycht, Petri Sarvamaa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Jérémy Decerle, Elena Kountoura, Angelika Winzig, Željana Zovko

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

28	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel Fernandes, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Petri Sarvamaa, Angelika Winzig, Željana Zovko
Renew	Olivier Chastel, Jérémy Decerle, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Fabienne Keller, Nils Torvalds
S&D	Pietro Bartolo, Pascal Durand, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Victor Negrescu
The Left	Elena Kountoura
Verts/ALE	Rasmus Andresen, David Cormand, Francisco Guerreiro, Nicolae Ştefănuţă

5	-
ECR	Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca
ID	Joachim Kuhs
NI	Andor Deli, Hervé Juvin

4	0
ID	Matteo Gazzini, Valentino Grant
PPE	Niclas Herbst, Monika Hohlmeier

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu